

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sibylliakōn chrēsmōn logoi oktō

Châteillon, Sébastien

Basileae, 1555

Sibyllae liber primvs

[urn:nbn:de:bsz:31-248466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-248466)

SIBYLLINA ORA=

CVLA.

Hoc principium sumpsimus ex Theophilo, sexto Antiochenſis eccleſiæ epifcopo, qui ſic ſcribit: Sibylla, quæ cùm apud cæteras nationes, tum apud Græcos fuit uates, in principio ſuæ uaticinationis, hominum genus ita obiurgat:

SIBYLLAE LIBER PRIMVS. DE
Deo, qui principio caret.

Ortales homines, uiliſſima corpora
carnis,
Cur uos efferitis, neq; finem cernitis
eui?

De Deo. Non tremitis, ſummumq; Deũ (quo præſide ſtatis)
Non formidatis? qui conſpicit omnia teſtis,
Conditor omnia qui nutrit, cunctisq; ſua uent
Indidit aſſatum, mortales qui regat omnes,
Vnus qui ſolus regnat Deus, atq; ſupremus,
Omnipotens, nunquam genitus, qui cõſpicit ipſe
Omnia, mortali non aſpectabilis ulli.
Corporeis oculis etenim quis cernere uerum,
Aeternumq; Deum poſſit, cœlumq; colentem?
Cum neq; ſplendentis radiantia lumina ſolis
Suſtineant homines mortales cernere contrà.

Hunc colite, hũc unũ, qui ſolus regnat in orbe,

Qui

ΟΙ ΤΗΣ ΣΙΒΥΛΛΑΣ

ΧΡΗΣΜΟΙ.

ΣΙΒΥΛΛΑΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Α. ΓΕ-

ει τῷ ἀναρχῷ θεῷ.

Ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ σαρκί-
 νιοι, ἕδρῃ ἐόντες,
 Ὡς ταχέως ὑψοῦθε βίου
 τέλος οὐκ ἐτορῶντες;
 Οὐ τρέμετ', ἕλε φοβήθε
 θεῶν, τὸν ἐπίσκοπον ὑ-
 μῶν

Υψιστον, γνώσει πανεπέστη, μάρτυρα πάντων,
 Γνωστὸν τροφόν, ἡγίασεν, ὅς τις γλυκὴν ἀνσῶμι ἐν ἀπικσι 2
 Κἀτθετο, χ' ἡγίασεν βροτῶν πάντων ἐποίησεν,
 Εἷς θεός, ὃς μόνος ἀρχεὶ ὑπερμεγέθους, ἀγούνητος, 3
 Γνωστὸν κράτωρ, ἀόρατος, ὁρίων μόνος αὐτὸς ἀπαντα,
 Αὐτὸς δ' ἔβλεπεσαι θνητῶν ὑπὸ σαρκὸς ἀπάσις.
 Τίς γὰρ σαρξὲ διύαται τὸν ἐπερᾶνιον καὶ ἀληθῆ 4
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἀμβροτον, ὃς πόλον οὐκῆ;
 Ἀλλ' ἕδρ' ἀνήνων κατ' ἀναγίστον ἡελίοιο
 Ἄνθρωποι φησὶν διύαται, θνητοὶ γεγαῶτες
 Ἄνδρες, οὐδὲ τήεσι φλέβες καὶ σαρμεις ἐόντες,
 Ἄντὸν τὸν μόνον ὄντα σέβετε, ἡγύτορα νόσμη, 5

Ὅς μόνος εἰς αἰῶνα καὶ ἐξ αἰῶνος ἐτέχθη,
 Αὐτογενής, ἀγέννητος, ἀπαντακρατίου διαπαντός,
 Πᾶσι βροτοῖσιρ ἐνάρι, τὸ κρείττερον ἐν φάει ποιῶν,
 Τῆς μακροβλοσύνης ἢ τὸν ἄξιον ἕξετε μισθόν,
 Ὅτι θεὸν προσλιπόντες ἀλκιβιόν, ἀναάρτε,
 Δοξάζειν, αὐτῷ τε θύειν ἰδράς ἐνατόμας,
 Δαίμοσι τὰς θυσίας ἐποιήσατε, τοῖσιρ ἐν ἄλῃ.
 Τύφω καὶ μανίῃ ἢ βαδίσετε, καὶ τέρβον ὀφθίλῳ
 Ευθάρη προσλιπόντες, ἀπήλθετε, καὶ δι' ἀνανθῶν
 Καὶ σπολόπων ἐπλανᾶσθε, βροῖοι πάσασθε, μάταια
 Ρεμβόμενοι σκοτίῃ, καὶ ἀφειγγᾶ νυφί μελαίνῃ. (οἱ
 Καὶ λίπετε σκοτίλῳ νυφίος, φωτὸς ἢ λάβεσθε:
 6 Οὗτος ἰδὸς πάντεος σαφής, ἀπικάντος ὑπαίχαι,
 Ελθετε, μὴ σκοτίλῳ ἢ διώκετε, καὶ γνώφορ αἰεὶ.
 Ηελὶς γλυκυσσομένης ἰδὸς φάος ἕξοχα λάμψει:
 Γινῶτε ἢ καταθέμονοι σοφίλῳ ἐν σθένεσιν ὑμῶν.
 Εἰς θεὸς ἐστίν, ἕροχάς, αἰέμευς, σφισμὺς ἐπιπέμπων,
 Αἰσχροπᾶς λιμὸς καὶ λοιμὸς, καὶ κήδεια λυγρὰ,
 Καὶ νιφετὸς κρύσταλλα. τί δὴ καθ' ἐν ἕξαροσύνῳ
 Οὐρανὸς ἠγῆται, γαίης κρατῆ, αὐτὸς ὑπαίχαι
 καὶ πρὸς τὰς γυντὸς λεγόμενὸς ἔφθ:
 Εἰ ἢ γεννιὸν ὄλωσ καὶ φθείρεται, ἢ διώκατ' ἀνδρῶς
 Εἰ μηρῶν μήτρας τε θεὸς τετυπωμένος εἶναι.
 7 Ἀλλὰ θεὸς μόνος εἰς πανυπέριστατος, ὃς πεποικησεν
 8 Οὐρανὸν, ἠελίον τε, καὶ ἀστῆρας, ἠδὲ σελήλῳ,
 9 Καρποφόρον γαῖαν τε, καὶ ὕδατος οἰδιματὰ πόσι,
 Οὐραθ' ὑψήσοντα, καὶ ἀστῆρα χσῦματὰ πηγῶν,
 Τῶν

Qui solus semperq; fuit, semperq; futurus,
 Non genitus, per se constans, tenet omnia semper,
 Et uiget in cunctis mortalibus. atq; uigorem
 Sensibus insinuat, communis luminis autor.
 Præmia sed prauæ mentis digna accipietis:
 Quandoquidem æternoq; Deo, ueroq; relicto,
 Cui decus, & sacro debetur uictima ritu,
 Manibus infernis fecistis sacra superbi.
 Insaniq; uia recta ueraq; relicta,
 Erratis per iter scopulis & sentibus horrens.
 Desinite in tetræ noctis titubare tenebris,
 Vani mortales: noctisq; nigrore relicto,
 Utimini (patet en cunctis errore sine ullo)
 Solis luce, suo qui lumine cuncta serenat.
 Atq; hoc pectoribus sapienter noscite uestris:
 Vnus, qui pluuias mittit, motusq;, notosq;
 Est Deus: atq; fames, pestes, tristesq; dolores,
 Atq; niues, glaciem, sed quorsum singula pandos?
 Imperat & cœlis, & terræ præsidet. Ipse est.

Deijs autem qui generati dicuntur, ait:

Quod si progenitū est, prorsum interit: exq; uirilē
 Fœmineoq; nequit membro Deus esse creatus.
 Sed Deus est unus solus, rerumq; supremus,
 Qui cœlum, solem, stellas, lunamq; creauit,
 Frugiferam terram, pontiq; fluenta tumentis,
 Excelsos montes, fontesq; perennē scatentes,
 Et sub aquis degens genus innumerabile gignit,

6 2 Quisq;

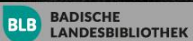
In hoc uer
 su diuina-
 ui.

In simula-
 cricolas.

Quæq; premunt terram serpētia corpora nutrit,
 Et varias uolucres, seu balbas, siue canoras,
 Stridentes, teneras, sulcantes aera plantis,
 Et genus imposuit syluis agreste ferarum,
 Subiecitq; pecus nobis mortalibus omne,
 Cunctorumq; ducem fecit diuinitus ortum,
 Subiecitq; uiro quæ uel comprehendere non sit.
 Nam quis hæc ualeat mortalis noscere cuncta?
 Ipse sed hæc solus nouit, qui condidit unus,
 Autor inextinctus, æternus, in æthere degens,
 Et multo maiora bonis bona præmia reddens,
 Iniuſtosq; malosq; ira pœnisq; coercens,
 Immittens bellum, pestem, durosq; dolores.
 Stirpitus, ô homines, cur insurgendo peritis?
 Non pudet in diuos, feles & bruta referres?
 An non est rabies, cæcæq; insania mentis?
 Tauros surantur diui, prædantur & ollas.
 Quosq; poli sedes aureas habitare deceret,
 Hos caries, densisq; infestat aranea telis.
 Serpentes colitis, stulti, felesq; canesq;,
 Et uolucres, & quæ serpunt animalia terræ.
 Et fabricata manu simulachra, et saxea signa,
 Et passim lapidum moles, hæc, uanaq; multa
 Præterea colitis, quæ sunt turpissima dictu.
 Talia sunt hominum stultorum numina falsa,
 Quorum mortiferum distillat ab ore uenenum.

At cū

Τῶρ τε ἐνύδρου πάλι γυνᾶ ἀνέριθμος πολὺν πληῖ
 Ἔρπετά ἢ γαίης κινύμονα ψυχροτροφάτε, (θεο:
 Ποιίλατε κλυτῶν λυγροβροά, τραυλίζοντα,
 Ξουβά, λυγροπτερόφωνα, ταραάσσοντ' ἀέρα ταρασσοίς.
 Ἐρ ἢ νάπαις ὀρέων ἀγρίων γόνυκιν θέτο θηριῶν,
 Ἡμῖν τε κήνην ὑπέταξερ πάντα βροτοῖσιρ.
 Γαύτωρ δ' ἡγυτῆρα πατέσθησερ θεότσησιν,
 Ἀνδρῶ δ' ὑπέταξερ παμποίμιλα κ' ὄνυκατάλυπη.
 Τίς γὰρ σάφ' εὐδίαται θνητῶν γνῶναι τὰ δὲ ἀπαντα; 10
 Ἀλλ' αὐτὸς μόνος οἶδερ ὁ ποιήσας τάδ' ἀπ' ἀρχῆς,
 Ἀφθαρτος ἠΐσθης, αἰώνιος, ἀβέρανάϊων. (δὸν:
 τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὸν προφέρων πολὺν πλῆθονα μι-
 τοῖς ἢ κακοῖς, ἀδίκοις ἴε, χόλον καὶ θυμὸν ἐγέρων,
 καὶ πέλεμον καὶ λοιμὸν, ἦδ' ἀλγεα διακρυόντα. f. λοιμὸν τῆ
 Αὐθροποι τι μάτην ὑψύμονοι ἐνριφῶδε; ἠε.
 Αἰχμῶν τε γάλας καὶ νῦν δαλα θεοποιουῶτες,
 Οὐ μανίη καὶ λύσσα φρονῶν, καὶ ἴεσθία φάρμ; 11
 Εἰλοπόδας κλέπῃσιν θεοῖ, σὺλδοι ἢ χύτρας, 12
 Ἀντὶ ἢ χροσίοντα πόλον καταποίονα νάϊερ, f. ἔτοσια
 Σκτόβρωτα δέδρομε, πυναῖς δὲ ἀράχουαυς δεδία- βαρμ.
 Προσηυέοντες ὄφας, νύκτας ἀλύγους ἀνόντοι, (σαι,
 καὶ πετεναὶ σέβειδε, καὶ ἔρπετ' ἀθυρία γαίης,
 καὶ λίθινά ξάνα, καὶ ἀγάλματα χειροποίητα,
 καὶ ἐρ παροδοῖς λίθων συγχώματ' αὐτὰ σέβειδε, f. κερ.
 Ἀλλὰ τε πολλὰ μάταια, ἀ δὴ ν' αἰχρὸν ἀγορσέμερ;
 Εἰσὶ γὰρ θεοὶ μερόπων δολοήτορες ἀδύλων, f. κ' ἀσῶμα
 Τῶρ δὴ τ' καὶ ἐν σῶματος κείται θανατηφόρος ἰός. τ' ὄχάται.

Ὀὐδ' ἐστὶν ζωή τε, καὶ ἀφθίτορ ἀνάκωφός,
 καὶ μέλιτος γλυκωρότερον ἀνδράσι χάριμα
 Ἐπιπροχέη. τῷ δὲ μόνῳ αὐχένα κάμψαι,
 καὶ τέρβον αἰώνεον ἐν σύσεβείας ἀνακλινοί.
 Ταῦτα ληπώντες ἀπαύσαι, δίνης μετόρ τε κῦπελλον
 Ζωρότ' ὄρον, σιβαρόν, βεβαρμυρόν, ὃν μάλα πρᾶ-
 τέντες

Εἰδύσα' ἀφροσύνη μετανόητι πνύμα' ἰ πάντες.
 f. κ. οὐ καὶ ὃ θέλει ἐννήψαι, κὴ σάφρονα πρὸς νόον ἐλθῆρ,
 καὶ γῶναί βασιλῆα θεόν, τέρπαιτ' ἐφορῶντα,
 Τῶνευρ αἰδομένοιο πυρός σέλας ἐρχετ' ἐφ' ὑμῶς,
 λαμπάσι ναυθήσει δε δε αἰῶνος, τὸ πανῆμαρ
 Ὑπόλεσιρ αἰχμωθούτες ἐπ' εἰδιόλοισιρ ἀχρήστοις.
 13 Οἱ δὲ θεοῖ τιμώντες ἀληθινόν, ἀνακῶν τε
 Ζώην κλυρονομήσειρ, τὸν αἰῶνος χῆνον αὐτοῖ
 Οἰουῶτες παράλειπον ὁμῶς ὀρθιλέα κῆπων,
 Δανύμνοισι γλυκύν ἀρτορ ἄπ' ἔραυδ' ἀσφρόοντος.

Ἰς θεὸς ὃς μόνος ἀρχαί, ὑπὸρμε-
 γέθης, ἀγνήτος.

Ἀλλὰ θεὸς μόνος εἰς πανυπέριτα-
 τος, ὃς πεποιήμον

Ὀὐρανός, κέλιόρ τε, καὶ ἀσέρας,

ἰδὲ σελεύην,

Καρποφόρον γαῖάντε, καὶ ὕδατος οἰδματα πότ' ὃ.
 Ὁς μόνος ἐστὶ θεὸς ἡΐσης, ἀπράττιτος ὑπαρχῶν,
 Αὐτὸς σῆσεξερ μόρῶπων μορφώτε τύπου τε
 Αὐγὰς μίξε, φύσιρ πάντων γενεῆς βίετιο.

At cuius uita est, cuius lux illa perennis,
 Lætitia unde uiris dimanat dulcior omni
 Melle: cui ceruix omnis se subdere soli
 Debet, quiq; pijs ostendit quâ sit eundum
 In uitam. his inquam neglectis, insipienter
 Ingentem, magnum calicem, plenumq; meraco
 Poenarum hausistis furiosis mentibus omnes.
 Nec sobrij uultis sanæq; euadere mentis,
 Et nouisse Deum regem, qui cuncta tuetur.
 Propterea feruens ignis uos opprimet ardor,
 Semper & in flammis turpes ardebitis, omne
 Quandoquidem uanis statutus impenditis æuam.
 At quibus æternus colitur Deus, atq; perennis,
 Hi uitam degent quæ tempus in omne manebit,
 Floriferos hortos paradisi semper habentes,
 Et dulcem cœli panem stellantis edentes.

que creauit,

Frugiferam terram, pontiq; fluenta tumentis:
 Qui solus Deus est, incomprehensusq; creator.
 Hic hominum formam et speciem construxit, et idē
 Viuentem generis naturam miscuit omnem.

C 4

Narra-

Hactenus
 ex Theo-
 philo. iam
 sequitur a-
 liud breui-
 us princi-
 piū, quod
 in his libris
 habebatur.

A Ggredior primo generis mortalis ab ævo,
 A vsq; ad supremum diuinè pandere cuncta:
 Quæ fuerint mundo, quæ sint, quæ deinde sequan
 Ob scelus humanum. Primū, quæ nā sit origo (tur
 Mundi, dicere me Deus imperat. Ergo scienter
 Ne meā mortalis terras præcepta caueto.

Mūdi crea-
 tio.

* Supremum regem, qui mundū condidit omnem,
 Sic satus, fiat: factumq; est. namq; locauit

Quæ cingatur aquis, & cingat tartara, terram:

Dulce dedit lumen: cœlum subuexit in altum:

Et mare ceruleum explicuit: cœlumq; renidens

Astrorum clara cinxit, densaq; corona:

Et terram ornauit plantis: & flumina ponto

Indidit infundens: & miscuit aëre uentos,

Et pluuias nubes. Aliud genus edidit inde,

Et commisit aquis pisces, uentisq; uolucres,

Atq; feras syluis hirsutas, atq; dracones

Serpentes: breuiter, quæ nunc cernuntur ubiq;

Hæc fecit uerbo, & sunt protinus omnia facta,

Et planè: siquidem per se parit ipse sua ui,

Hominis
 creatio.

Cœlum despiciens. perfecto deniq; mundo,

Rursum finxit opus spirabile. namq; recentem

Expressit, propria ducens ab imagine, pulchrum,

Præstantemq; uirum, & uiridaria iussit amœna

Incolere, ut studijs operam nauaret honestis.

Verum cum solus uiridantibus esset in hortis

Collo

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Αρχομένη πρώτης γενεῆς ἡς μόρφωται ἀνθρώπων, 14
 Ἄρχις ἐπ' ἐξατίησι περηντισύω τὰ ἔθνησα,
 Ὅπρ' ἴσα πρὶν γέγονον, πόσα δ' ἔσεται, ὅποσα δὲ
 ἔσονται νόσμων, διὰ δυοσεβήσας ἀνθρώπων, (μέλλει
 Πρῶτον δὴ κέλεται με λέγειν θεός, ὡς ἐγενήθη 15
 Ἀτρεπείως νόσμος, σὺ δὲ ποιήειτε θνητὴ πίφασσε
 Νουινεχέως, ἵνα μὴ ποτ' ἐμῶν ἐφέσμων ἀμελήσῃς.
 Ὑψιστον βασιλεῦσα, ὅς ἐτίσσε νόσμον ἅπαντα, νόσμου ἡσί-
 Εἶπας γινάσθω, καὶ γίνατο, ἡδύρασε γὰρ γλυῖ, σις.
 Ταστάρω ἀμφίσταλον, καὶ φῶς γλυπὴν αὐτὸς ἐδίωκε.
 Οὐρανὸν ὑψώσε, γλαυπιὸν δὲ ἠπλώσε θάλασσαν,
 Καὶ πόλον ἐσεφάωσεν, ἄλλοις πυριλάμπεσιρ ἄστρο-
 Καὶ γαῖαν νόσμησε φύσιν ποταμοῖσι ἢ πόνισον, (σι-
 Χανάμονος ἐνέρασε, καὶ ἀέρι μίξον αὐτιάς,
 Καὶ νέφεα δροσίζοντα, τιθεῖς ἀέρα καὶ γόνος ἄλλο,
 Ἰχθύας ἐν πελάγεσι, καὶ ὄρνεα δίδωκερ ἀήταις.
 Ὑλας δ' αὖ θῆρας λασι αὐχονας, ἡδὲ δροσίζοντας
 Ἐρπυστῆς, καὶ πάνθ' ὅσα κινυλίσσεν νυῖ καθορᾶται.
 Αὐτὸς ταῦτα ποίησε λόγῳ, καὶ πάντ' ἐγενήθη
 ὦνα καὶ ἀτρεπείως, ὅσες γὰρ πέλει αὐτολόχυστος,
 Οὐρανὸν καθορᾶν, ὑπαίτετελέσσο ἢ νόσμος, ἔργον,
 Καὶ τότε δὴ μετέπειτα πλάστον πάλιν ἐμπνοῦν ἀνθρώπου
 Εἰπόνος ἐξ ἰδίους ἀπομαξάμονος νέον ἀνδρα, ἡσίσις.
 Καλὸν, θεασέσιον, τὸν δὴ κέλετ' ἐν παραδείσῳ
 Ἀμβροσίῳ κίεμ, ὡς οἱ καλὰ ἔργα μεμήλη.
 Αὐτὰρ ὁ μεμῶος, ἐὼν παραδείσῳ ἐριθῆλει κήπῳ,
 6 5 πρὸς

Sibyllina

42

Γρὸς λαλίλω ποθέεσσι, καὶ πύχιστο εἶδος ἀβρῦσαι,
Αλλ' οἶον αὐτὸς ἔχει, τὸ δὴ θεὸς αὐτὸς ἀπέρχας
Εὐλαπαράς τῶτω, ἐποίησατο δῦαν ἀγχιλίω
Κερεδίω ἄλοχου, λὺν δὴ πόρον οὐ παραδείω,
Τῶτω σιωνάει, ὃ δὲ μιν παῖσιδωρ, μέγα θυμῷ
Θαῦμ' ἔχον, ἐξαίφνης κεχαρμονός, οἷος ὄραται

λείπει Α-
Δάμυ ρή-
ματα.

Αντίτυπον μίμημα, σοφοῖς δ' ἠμέβετο μύθοις.
Αὐτομάτοισι ῥέεσι, θεῶ γὰρ πάντ' ἐμιμήλει.
Οὔτε γὰρ ἀνραστὴ νόον ἐσπέπον, ἔτι μὲν αἰδέω
Εἶχον, ἀλλ' ἦσαν ηραδίνης ἀπάνσθε ναποῖο.
Καὶ ὡς θῆρες δὴ βίβισον ἀπὸ σνοπίεσι.
Καὶ μετέπειτα δὲ τοῖσι θεὸς ἐφέμαῖς ἀγορεύσας,
Δείξον τῷ δούδρω μὴ ψεύσεσθαι, τοῖς ἧ μάλ' αἰνὸς
ἔφισ. Εξαπάτησον ἔφισ δολίως, ἐπὶ μοῖραν ἀπειθεῖν
Τῷ θανάτῳ, γνώσιρ τε λαβεῖν ἀγαθῶ τε καινῷ τε.
Αλλὰ γυνὴ πρότη προδότης τις γίνετ' ἐκείνω,
Ἡ δίδωρ, τῶτον δ' ἀδελφὴ πᾶθεσπον ἀμαρτήρ.
Ος δ' ἐπέεσι γυναικὸς παρωρμονός, ἐξελαθέσθην
Αθανάτῳ κίσεσ, σαφέωρ δ' ἀμέλησπον ἐφειμῶν,
Τοῦνηρ ἀντ' ἀγαθοῖο λάβον κεινῶ οἶον ἐπράξαν.
Καὶ τότε δὴ γλυπτοῦσ συνῆσ πᾶταλ' ἐμωείραντες,
Εδῆτας τόνξαντες, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἐβηναρ.
Μήδεά τ' ἀμφεάλυφαρ, ἐπεὶ σφίσιρ ἦεν αἰδώς.

αλ. οὐβῆτο,
κένεβαλον.
f. βρ θνητῆ.

Τοῖσιρ δ' ἀθανάτος νότορ † ἐνθετο, καὶ ββαλον ἐξω
Αθανάτῳ χόρσ. τίδε γὰρ τετελισμόνορ ἦεν,
† Θνητοῖσ οὐ χόρσ μείναι, ἔπει ὑπὲρ φύλαξαν
Αθανάτῳ μεγάλαιο θεῶ λόγορ αἰσαντες.

οι

Colloquium optabat, proprioq; uidere uolebat
 Consimiles uultus. igitur Deus ipsius eius
 Ereptam lateri, formosam condidit Euam:
 Vxoremq; uiro propriam coniunxit, ut unâ
 Degeret. hanc simulac uidit, propriaq; notauit
 Exemplar formæ, stupuit simul, atq; recentem
 Hausit læticiam: tum doctè farier inquit,
 Verbis sponte sua manantibus, omnia quando
 Curabat Deus:

Nam neq; uelabat mentem laxata libido,
 Nec pudor ullus erat: sed praua mente carebant,
 Luce palàm uulgò coeuntes, more ferarum.

Illis dein de Deus tradens præcepta, cauendum

Arboris ostendit gustu. sed pessimus illos
 Decepit uasfrè serpens, ut mortis abirent
 In satum, scirentq; bonumq; malumq; quid esset.
 Sed mulier primò proditrix extitit illi,
 Quæ dedit, ignaroq; rei peccare suasit.

Ille quidem audita persuasus coniuge, patrem
 Aeternum oblitus, spreuit clarissima iussa.
 Hoc ergo peperere sibi mala, non bona, facto.

Ac tum mellitæ ficus folijs contextis
 Vestes fecerunt, quibus obtextère pudenda
 Impositis inter sese, cogente pudore.
 At pater æternus factò succensuit illo,
 Deiecitq; loco immortalì, quatenus æquum
 Degere mortali fuit in regione, rebelles
 Contra immortalis magni præcepta parentis.

Defunt A-
 dami uer-
 ba.

Serpens.

Qui simul egressi terram tetigere parentem,
Et gemitu & lachrymis perfundebantur. & inde
Immortalis eos Deus est affarier orsus:

Crescite multiplici numero, terrâq; per artem
Exercete, cibos alimentâq; desudantes.

Sic ait, & fraudis serpentem qui fuit autor,
In latus & uentrem, terram calcare coegit,

Acritè exactum: capitaleq; conciliauit

Inter eos odium. quare hic caput, ille tuetur

Calcem: quandoquidem mortis discrimen utrosq;

Urget, mortalesq;, ueneniferosq; malignos.

Tum genus humanum, sicut mandauerat ipse

Omnipotens, magno numero crescebat, & amplius

Fiebat populus. tunc scitè tecta, domosq;

Diuersas alij cœperunt edificare.

Vrbes & muros alij, queis longa dabantur

Tempora uiuendi: nec enim tum sollicitudo

Mortem constabat: placidoq; simillima somno

Mors obrepebat. felices, magnanimiq;

Quos Deus æternus rex, & seruator amauit.

Sed tamen hos etiam peccandi amentia cœpit.

Ridebant patres, & matres dedecorabant

Turpiter, & notos non norant, fratribus ipsis

Insidiabantur, peruersi, sanguine pleni

Humano, neq; non crudelia bella gerebant.

Exitium sed idem diuinitus abstulit illos

De cœlo tactos, aut dura morte peremptos,

Quos

Artium in-
uentores.

Οἱ δ' ἄρχη ἐξεληθόντες ἐπὶ σείδιωρον ἄρχαν,
 Δάκρυσι καὶ σοναχαῖσι λένοντο, ἔπειτα ἢ τοῖσι
 Αθανάτος θεὸς αὐτὸς ἐπὶ προφρέσθωρον εἶπε·
 Ἀΐξεοδε, πληθύνεοδ', ὄργαξεοδ' ἐπὶ γαῖης,
 Ἐνὶ χυμῶσι, ἵν' ἔχητε τροφῆς λόγον ἰδρῶοντες.
 Ὡς φάτο, τῆς δ' ἀπάτης τὸν ἐπαίτιον ἐρυσσῆρα,
 Νηδύϊ καὶ λιμεῶνι ποιήσατο γαῖαν ἐρείθειν,
 Γενεῶς ἐξελάσας, δεινὸν δ' ἔχθραμ προΐαψεν,
 Ἐρ μέσῳ ἀλλήλων· καὶ ὁ μὲν κεφαλῆν προφυλάσσει
 Σάξην, ὃς δὲ πῆρραμ' ἐπεί θανάτος γε παχέσι
 Πλησίον ἀνθρώπων, καὶ ἰοβόλων παμποδῶν.
 Καὶ τότε δὴ γυνεὴ πληθύνετο, ὡς ἐνέεισεν (λω,
 Αὐτὸς ὁ παντοῦράτωρ, καὶ αὐξανον ἄλλος ἐπ' ἄλ-
 λαὸς ἀπερέσιος, οἷος δὲ μὲν ἐξήσθησαν
 Γαυσίους, οἳ δ' αὐτὲ πόλεις καὶ τέχε' ἐποίειν
 Ἐνὶ καὶ ἐπιταμύως, οἷσι πολυχρήσιον ἤμαρ
 Ὀπατερ εἰς ἴωλιν πολυήρατον, ὃ γὰρ ἀνίαις
 Τειρόμενοι θνηστον, ἀλλ' ὡς δεδημιυνοὶ ὕπνω,
 Ὀλβιοὶ οἱ μέροπις μεγαλήτορες, οὓς ἐφίλησεν
 Σωτήρ ἀθανάτος βασιλεὺς θεὸς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 Ἥλιτον ἀφροσύνη βεβλημυνοὶ, οἳ γὰρ ἀναιδιῶς
 Ἐξεγέλωρ πατέρας, καὶ μητέρας ἠτίμαζον,
 Γνωσὸν δ' ἔν ἐγίνωστον, ἀδελφειῶν ἐπίβουλοι,
 Ἥσαν δ' ἄρ' μαρτοί, νεκορθμυνοὶ αἵματι φώτων,
 Καὶ πολέμας ἐποίειν, † ἴσθη δ' αὐτοῖς ἤλυθον ἄτην,
 Ὑσάτην, ἄραρθευ βεβλημυνοὶ, ἢ βιότοιο
 Δανὸς ἐξείλεν, τὸς δ' αὖ ὕπεδέξατο ἄδης.

τεχνῶν ἐξ-
 ουρεταί.

dl. ἴση αὐ-
 τοῖς δ'

Αδης

ἄλλω δ' αὐτε κάλεσσαν, ἐπεὶ πρῶτος μόλον ἀδάρω
Γουστάμονος θανάτῃ, γαῖα δέ μιν ἀμφιάλυψε.

ἄλλ' ἐτυμο Τῆνεα δὴ πάντες οἱ ἐπιχθόνιοι γεαῖωτες
λογία. Ἀνέρες ἐν αἰδαο δόμοις ἰόναι καλέσθαι.

Ἀλλ' οὔτοι πάντες καὶ οὐ αἰδαο μολοῦντες,
Τιμὴν ἔχουσιν, καὶ ἐπὶ πρῶτον γένος ἦσαν.

ἢ δευτέρω Ἀυτὰρ ἐπεὶ τούτῃς ὑπέδρατο, δευτέρου αὖθις
γονεῖα. τῶν καταληφθέντων τε θικαιοτάτων ἀνθρώπων

ἄλλο γένος τῶν πολλοῦσι λωρ, οἷς ἔμε μέλαι
Ἔργ' ὄρατ' αἰ, ἀποδιδίξτε καλὰ, καὶ ὑπέροχος αἰδέως,

καὶ πυρινὴ σοφίη, τέχνας δέ μιν ἐξήσκησαν

f. ἐπινοίας. Πραυτοίας, σύροντες μηχανίαις † ἐπινοίας.

καὶ τις μὲν γαίην ἀρότροις ἐξέσχε γεωργίῃ,

ἄλλος πενταίνειν, ἄλλω δέ πλείον μεμέλιτο,

ἄλλω δ' ἀστρονομίῃ καὶ ὄνειροπολείῃ τὰ πειτενά.

Φαρμακίῃ δ' ἄλλω, αὐτὰρ μηχανὴ πάλιν ἄλλω.

ἄλλοι δ' ἄλλα ἐπάσσα μεμιλότε τεχνόοντο,

Γρύγοροι ἀλφισῆρες, ἐπώνυμοις μετέχοντες

ταύτης, ὅτ' ἴ φασιρ ἀνύμαντου νόου εἶχον,

ἄπληστον τε δέμας, σιβαροὶ μεγάλοι τ' ἐπὶ εἶδον

ἦσαν ὁμόσσε, μόλον δ' ὑπὸ Ἰαφ' ἄριον δόμον, αἰνόν,

δεσμοῖς ἀρρήτοις πεφυλαγμένοι ἐξαποτίσαι,

εἰς γέοναυ μαλόββ' λαύρσ πυρὸς ἀναμάτοιο.

ἢ τρίτη γε- Τῶν δὴ ἢ μετέπειτα πάλιν γένος ὀμβριμόθυμον,
νεῖα. Ἐξεφάνη τρίτατον γε ὑπόφριάλων ἀνθρώπων,

Δεινῶν, οἱ καπὰ πολλὰ παρὰ σφίσιρ ἐξεπαινοῦτο.

καὶ τὸσδ' ὑσμίνῃ, ἀνδροπήσισι τε, μάχαι τε

Συνεχέ

Quos Orcus capit, qui Graijs nomine dictus
 Est *Adms*, quòd eò primus descenderit Adam,
 Vita defunctus quando est tellure repostus.
 Hinc homines quotquot fuerint telluris alumni,
 Infernas Orci sedes dicuntur adire.
 Et tamen hi (quamuis omnes acceperit Orcus)
 Ad primos primi generis referuntur honores.

His terra tectis, hominum genus inde secundum *Secunda*
 Extitit ex reliquis, cui non certauerit ullum *tas.*

Iustitia. fuit his, diuersis cura studere
 Rebus, & egregijs studijs, pulchroq; pudori,
 Et disciplinis uarijs: artesq; colebant
 Omne genus, mentis quas extundebat acumen.
 Hic terram docuit colere: ille fabrilia primus
 Inuenit: quidam torrentia flumina tranat.
 Sidera suspectant alij, uolucrumq; feruntur
 Augurijs: alij medicam, magicam ue sequuntur.
 Quisq; suo indulgent studio, curaq; uocati
 Ritè repertores uigiles. hoc nomen adepti,
 Mentis inexhaustæ quòd erant, & mole stupenda
 Membrorum, facie proceraq; horribiliq;
 Hi quoq; tartareas ades subiere tremendas,
 Infractis uinclis seruati, suppliciumq;
 Ignis inextincti iussi perferre geennæ.

Tertia stirps hominũ post illos deinde secuta est, *Tertia*
 Sæuior, & fastu nimium tumefacta superbo: *tas.*
 Qui mala multa sibi per sese conciliantes,

Cædibus

Cædibus asiduïs, acie pugnaq; peribant
 Indomitis animis. Quorum de sanguine nata est
 Posterior soboles temeraria, cæde cruenta. (to

Quarta æ- Hoc quartū genus est hominū, qui sanguine mul-
 tas. Immauere, Deiq; hominumq; timore sepulto.

Infans etenim stimulis crudele surebant
 Seuitiæ, diræ parentes impietati.

Atq; hos bella quidem, cædesq; & prælia dira
 Demisere Erebo (dictu miserabile factum)

Infandos homines, quos tandem percitus ira
 Cælestis Deus, ipse suo detrusit ab orbe,
 Clausos tartareis claustris, tellure sub ima.

Quinta æ- Postremò longè peiorem condidit, atq;
 tas. Planè illaudatam stirpem Deus, atq; malorum

Artificem, multo illis intolerabiliorem:

Scilicet horrendos, fantes infanda, gigantes.

Inter eos omnes unus iustissimus, atq;

Verax, Noe fuit, fidusq; & rebus honestis

Addictus, cœlo cui sic Deus insit ab alto:

Deus ad Collige Noe tuas uires, populosq; moneto

Noc. Omnes, ut mores mutent, seruentur ut omnes.

Quod si non curent (ut mens est leua malorum)

Omne genus perdam, illuuiem molitus aquarum.

Tu properè fabricare domum, durable cuius

Non bibat humorem lignum, dabo mētis acumen,

Artem, mensuram, spaciū, mihi cura salutis

Summa tuæ fuerit: fuerit mihi cura tuorum.

Porro

Συνοχέως ἄλλεσον, ὑπέριον ἤτωρ ἔχοντα.

Εἰ τῶν δὴ μετὰ ταῦτα ἠατήλυθεν ὀφίτελεσον, ἢ τετρατή

Οπλότατορ γένος ἄλλο, μιαιφόνου, ἀπειτόδουλου, γενεά.

Ανδρῶν οὐ † τετρατή γενεῆ, οἱ πολλὰ χέεσον *f. τετρατή*

Αἵματα, ὅτε θεὸρ δειδιότες, ὅτ' ἀνθρώπων

Αἰδόμενοι. μάλα γὰρ † ἢ ἐπ' αὐτοῖσιρ βεβόλητο *al. οἱ*

Οἰσγραμανὶς κλίεις, ἠὰν δυοσεβίη ἀλεγεινῇ.

Καὶ τῆς μὲν πόλεμοί τε, ἀνδρῶν ἰασίαι τε, μάχαι τε,

Εἰς ἕρεβος προίαψαν, οἰσφρούς πῶρ εἰούτης,

Ανδρας δυοσεβείας. τὸς δ' αὖ μετόπιδε χόλοισιρ

Οὐραίους θεὸς αὐτὸς εἰὼ μετθήματο νόμου.

Τατραφῶ ἀμφικαλῶρ μεγάλω ὑπὸ πνομῶν γαίης.

Καὶ πάλιν ἄλλο γένος, πῶλυ χειρίττορον μετόπι *ἢ πέμψη γε-*

Ανθρώπων, ποιήσας ἢ ἀγαθῶρ μετέπειτα, (ὄδερ *νεά.*

Αθαίατος θεὸς ἰσῆσον, ἐπεί κενὰ πόλιν † ἐπικνούνητο. *al. ἐπονῶν*

Οἱ γὰρ ὑβρισηῆρες πολλῶ πλέωρ, ἢ ὅτ' ἐνέανοι

Γίγαντες σπολιῶι, μιαιφῶς δύσφημα χέοντες.

Μουῶς δ' οὐ πᾶντέοσι διπαιότατος, ἠὰν ἀληθῆς

Ἡρῶς, πριστότατος, καλοῖς τ' ἔργοισι μεμηλῶς.

Καὶ τῶ μὲν θεὸς αὐτὸς ἀπ' ἕρανῶθον φάτο τοῖα.

Νῶε δέμας βαρτυωρ ἐορλαοῖσι τε πᾶσι *ὁ θεὸς μετ.*

Μετάνοιαν ἠύρυσου, ὅπως σωθῶσιρ ἅπαντες. *τὸ νῶε λα*

Ἡρ δῖε γ ἢ ἀλ' ἔγωσιρ, ἀναιδέα θυμὸρ ἔχοντες, *λαί.*

Γαῦ γένος ἕξοδέσω μεγάλοις ὑδράτωρ ἠατήλυθεν.

Σοὶ δ' ὠν' ἐν ῥίγῃς τιν' ἀδιδίγτοιο † τεθῆλῶς. (μοῖς, *al. τεθῆλῶς.*

Δεγράτεωρ κέλομαι δόμου ἄφθῖσον ἀσπύσσαδα.

Θῆσω δ' οὐ σῆβ: οσι νόμου, πυννινὸν δέ τε τέχνην,

Δ

Καί

Καὶ μέτρα καὶ πόλιον, ἐμοὶ δὲ τε πάντα μελήσει,
ὅς τε σε σωθῆναι, καὶ ὅσοι σὺ σοὶ ναῖοισιν,

f. ὁ ἔωρ. Εἰμι δ' ἐγὼ τὸ ἄρ. σὺ δ' οὐκ ἔφρασι σῆσι νόσοισιν.
Οὐρανὸν οὐδέδιδυμαι, πρὶ βέλῃμασι ἢ θάλασσαν.
Γαῖα δὲ μοι σύριγμα ποδῶν περισῶμα νέχεται.

al. πάντη. Ἀἴρ δ' ἢ δ' ἄστρον με χορὸς περιδέδωμεν πάντα.
ἀνιγμα πε Εὐνία γράμματ' ἔχω, τετρασύλλαβός εἰμι, νόει με.
εἰ τοῦ ὀνό- Αἰ τρεῖς αἰ πρῶται, δύο γράμματ' ἔχουσιν ἐνάση.
ματος τοῦ Αἰ λοιπὰ δὲ τὰ λοιπὰ, καὶ εἰσὶν ἄφωνα τὰ πέντε.
θεοῦ. Τοῦ παντὸς δ' ἀριθμὸς ἐκατοντάδες εἰσὶ δις οὐσίω,

Καὶ τρεῖς τρεῖς δεκάδες, σὺ γ' ἐπ' αἰ. γνὸς ἢ τίς ἐμοί,
οὐκ ἀμύντος ἐση θείης παρ' ἐμοί γε σοφίης.

Ὡς φάτο. τὸν δὲ τρόμος λάβε μύριος, οἶον ἀνύσαι.

Καὶ τότε δὴ νόσῳ τεχνισάμηνος τὰ ἔπασα

Λαὸς λιταύσεν, λόγων δ' ἐξήρχετο τῶν.

τὸ τοῦ νόου κήρυγμα. Ἄνδρες ἀπιστόνοροι, μέγα λωβηδολιμῶνοί οἰσθρῶ,
οὐκ ἴσασιν θεὸν ὅσ' ἐπράξατε, πάντα γὰρ οἶδεν

ἀθάνατος σωτήρ, πανεπίσιμπος, ὃς μ' ἐκέλευσεν

Ἀγγέλειν ὑμῖν, ἵνα μὴ φρεσὶν ἐξαπολιῶδε.

Νηψάτε, τὰς ναῦτας ἀπονόψατε, μὴ δὲ βιάσθω

Ἀλλήλοισι μαρνασθε, μίαι φόνου ἦτορ ἔχοντες,

Αἵμασιν ἀνδρῶν μέοις πολλὴν γαῖαν ἀρδύουσ' ἔτε.

Αἰδέσθε βροτοὶ τὸν ὑπὲρ μέγαν, καὶ ἀτρεστον,

Οὐρανίου κίβητος θεὸν ἀφθιτον, ὃς πόλιον οἰκῆ.

Καὶ τῶτον πάντες λιτανύσασθε, χρυσὸς ὑπάρχει,

τῶτον ὑπὲρ σωῆς πόλεων, νόσοιό τε πάντων,

Τετραπόδιον, πῆλυον τ', ὡς ἴλιω ἐοικὸς ἄπασιν.

Εἰσαι

Oracula.

51

Porro ego sum, qui sum: (memori q̄ mente tencto)

Cœlum, uestitum præbet mihi, pontus amictum:

Terra mihi fulcitq; pedes, & corpus amicit:

Aer, astrorumq; chorus me circuit omnem. (tem

Sunt elementa nouë mihi, sum tetrasyllabus au= 3

(Percipe me) primæ tres syllabæ efficiuntur

Ex binis omnes elementis: cætera restant

In reliquis: quorum sunt non uocalia quinq;.

Totius numeri bis sunt hec antontades octo,

Et ter tres decades, cum septem. Si scieris me,

Non te, qua potior, sapientia dia latebit.

Sic ait. ast illum audio tremor occupat ingens.

Ac tum prudenti molitus singula mente,

Hortari populos, & uerbis talia fari:

Perfidiosi homines, quæ uos dementia cæpit?

Quæ facitis, Deus haud ignorat. namq; salutis

Autor inextinctus uidet omnia, & omnia nouit:

Qui mihi iussit, uti uobis hæc dicta referrem,

Exitio ne sit demens socordia uobis.

Discite iusticiam, uitijs abstinite, ne' ue

Inter uos animis odia exercete cruentis,

Humano late tingentes sanguine terram.

Immensum, inuictum numen, rerumq; parentem,

Cui domus excelsa cælo manet alta, timete

Mortales, & eum cuncti placate (benignus

Audiet) ut ciues, ut totum deniq; mundum,

Quadrupedumq; genus seruet, uolucrũq; secũdus.

d 2

Tempus

Aenigma
de Dei no-
mine.

Noe admo-
nitio.

Tempus erit, quando totus delebitur undis
 Orbis, & humanum genus (heu horrete minantē)
 Et subito uobis totus turbabitur aer,
 De caeloq; Dei magni uos opprimit ira.
 Tempus erit certe, cum magni numinis ira
 Seuiet in terras, nisi uos placabitis illam,
 Et uite mores iam nunc mutabitis actae,
 Ut nulla cuiquam deinceps iniuria fiat,
 Sancta sed, & cunctis innoxia uita colatur.

Sic ait. ast illi uulgò ridere monentem,
 Dicereq; insanum, dementatumq; furore.
 Tunc iterum tales effatur Noe loquelas:

O miseri, mentis prauae, mutabile uulgus,
 Quos iuuat extincto uitam foedare pudore,
 Raptores, uiolenti, importuniq; tyranni.
 Mendaces, prani studiosi, perfidiosi,
 Detrectatores, mœchi, scelerata serentes,
 Nil formidantes supremi numinis iram,
 Quae uos ad quinti poenas iam destinat cui,
 Non fletis passim, duri: ridetis, inepti?
 Sardonium risum ridebitis, horrida quando,
 Quam dico torrensq; Dei uos opprimit unda,
 Tum cum per terras sacrum genus unda nouabit,
 Stirps aeterna, locis nunquam sitiensibus orta,
 Funditus & prorsum noctu delebitur una.
 Cumq; uiris urbes terrae Neptunus ab antris
 Diruet exagitans, concussa; mœnia rumpet.

Et

Ἐσαι γὰρ ὅτε νόσμος ὅλος ἀπὸρείσιος ἀνδρῶν
Υφλασιμὸν ὀλίμνος, φοβόραμ δ' ὀλολύξατ' αἰοιδίῳ.

Ἐσαι δ' ἐξαπίνης ἀήρ ἀνατάσματος ἡμῖν,
καὶ χόλος ἕρανόθεν μεγάλου θεοῦ ἦξει ἐφ' ἡμῶν.
Ἐσαι δ' ἀτρεπέως, ὅτ' ἐς ἀνθρώπων προΐαψαι
Σωτῆρ ἀθαλάστος, ἀν' μὴ θεοῦ ἰλάξῃσθε,

καὶ μετανοίαιμ' ἐχμ' ἀπὸ νυῦ, καὶ μνηέτι μνηδῆν
Δύσπολον ἢ παύρ' ἄθεμίσιος ἄλλος ἐπ' ἄλλω
Γράττει, ἀλλ' ὀσίω βιότῳ πεφυλαγμένος εἶν.

Οἱ δέ μιν εἰσαίοντες, ἐμνήψιζον ἕναστος, (δρα.
Ἐφρονα νυκλήσποντες, ἀταρ μεμαρμημόν' αὐ-
καὶ τότε δ' αὖ πάλιν ἀνίαχεμ νῶε αἰοιδίῳ,

Ὁ μέγα δαίλαιοι, ναποῖτορες, ἄστ' αἴσι ἀνδρες,
Αἰδοίῳ προλιπόντες, ἀναδείῳ ποθέοντες,
Αρπασιαῖοι τύραννοι, ἀμαρτωλοῖτε βίαιοι,
Υῦσαι ἀπιστοῖοροι, ναποπράγμονες, ἕδερ ἀληθῆς,
Λευτρουλόσοι θ' ἄσρεσιλογοι, δύσφημα χέοντες.

Ὀν ὄργλῦ τε θεῶ δειδιότες ὑψίσοιο,
Εἰς γονεῖν πέμπηλυ πεφυλαγμένοι ἐξαποτίσαι.

Ὀν ἡλαίε' ἄκλυδις ἄλλος ἀπλεέες, ἀλλὰ γελᾶτε, *al. ηλάετ'*

† Σαρδώνιομ μέδμημα γελᾶσθε, ὅπποταν ἦξῃ *al. Σαρδῶν-*

Τῶτο, λέγω τὸ θεῶ φοβόρ' ἡμῶν ἐπύλντομ ὑδωρ, *νιομ.*

Ὅπποτε καινιῖ ἰδρὸν γόνος ἐν χθονὶ κῦμα *παροιμία.*

Αούκωμ ρίξος ἐν ἀδελφύτῃσι τεθληδός,

Αυτόπνευμον ἄισον ἡ ἐν νυκτὶ γόνηται,

καὶ πόλις αὐτῶνδρας σεσίχθωμ εἰνοσίγαιος

Κουθμῶνος γαίης σμεδάσει, καὶ τέχεα λύσει,

Καὶ τότε λόσμος ἅπας τε ἀπειρεσίω ἀνθρώπων,
 Θνήσκειται, αὐτὰρ ἐγὼ πόσα πειθήσω, πόσα κλύσω,
 Οἴω δουρατέω, πόσα δάκρυα νύμασι μίξω;
 Ἡ γὰρ ἐπέλθῃ τὸ θεῶν κεικλυσμῶν ὕδωρ,
 Πλῦσαι γῆ, πλῦσαι σιμῶν, πλῦσαι δὲ καὶ αἰθήρ,
 ὕδωρ ἔσται ἅπαντα, καὶ ὕδασι πάντ' ἀπολείται,
 Στήσονταί δ' αἶνεμοι, καὶ δούτορος ἔσεται αἰὼρ.
 Σι φρυγίη, πρότη δ' ἀνὰ δύση ἀφ' ὕδατος ἀκρῆ,
 Γρῶτη δ' αὐθρέφεισ γονεῖν ἐτέξην ἀνθρώπων,
 Ἀρχομῶν αἰθῆς, ἔσθην δὲ τροφὸς περὶ πάντων.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ γονεῖ τὰ μάρτυν ἐλάλησεν ἀθέσμων,
 Ὑψίστος τ' ἄφθνη, πάλι δ' ἰαχε, φώνησού τε,

ὁ θεὸς τῶ
 νῶε κελύφῃ
 εἰς τὴν κελύφῃ
 εἰσελθῶν
 θῆρ.

Ἡ δὲ καιρὸς ἐπέσθην νῶε, θ' ἔπεισ' ἀγορεύειν,
 Οἶσα τε ἡματι τῶ σοι ὑπέσθην, καὶ πατρὸς σου.
 Φαύτα μάλ' ὅσα παρὸς γονεῖν κηκὰ μύρῃ ἐπεσ-
 Ραῖξαι ἀπειρεσίω νόσμω διὰ λαὸν ἀπειθῆ. (ξεν,
 Ἀλλὰ τάχαι ἐμβῆθι σιὸν ἕσθην, ἠδὲ δάμαρξί,
 Καὶ νύμφαι, κλέστον δ' ὀπίσθην κέλομαι ἀγορεύειν,
 Τετραπόδων φύλα, καὶ ἐρπετῶν, καὶ πετεινῶν.
 Τοῖσιν δ' ἐν στήθεσιν ἐγὼ μετέπειτα βαλοῦμαι
 Προφανέως ἰσῆναι ὀπίσθην βωλὸν ἐπιτείλω.
 Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ὁ βῆ, μέγα δ' ἰαχε, φώνησού τε.
 Καὶ τότε δ' αὐτὸς ἄλοχος, καὶ ἕσθην, ἠδὲ γε νύμφαι,
 Οἴω δουρατέω ἐσελήλυθον. αὐτὰρ ἔπειτα
 Βῆσαν, τ' ἄλλα ἔπεισ' ὅσα παρὸς θεὸς ἠθέλετ' ἰραῖξαι.
 Ἀλλ' ὅτε δ' ἀρμονία κλειῖς περὶ πῶμ' ἐγονήθη,
 Εἰς πλάγιον ἀρμολογῆσα, περιεξέσθην ἐνὶ χώρῳ,

al. ῥέξαι.

Et tunc immensus mundus, cunctiq; peribunt
 Mortales. at ego quantum plorabo, gemamq;
 Inclusus ligno? lachrymas miscebo quot undis?
 Hæc etenim mandante Deo si uenerit unda,
 Nabit humus, nabunt montes, innabit & æther,
 Omnia pontus erit, corrumpet & omnia pontus.
 Verùm sistentur uenti, uenietq; secunda
 Aetas. O Phrygia, à summis tu uertice prima
 Emerges undis: hominum tu prima renascens
 Educes genus, & censebere maxima nutrix.

Sed postquam frustra sceleratos commonefecit,
 Summus ei apparens iteratò talibus inquit:

Tandem tempus adest, quo fiant omnia, Noe,
 Quæ tibi promittens aliquando futura monebam.
 Omnia sunt (homines unquam quascunq; rebelles
 Ausi sunt fraudes) una plectenda ruina.

Sed tu cum natis, & coniuge, protinus intra,
 Et nuribus, necnon quæcunq; coire iubebo
 Serpentum genera, & pecudum, uolucrūq; uocato.

His ego deinde, quibus uitam concessero cunq;
 Inijciam mentem, ne quid cunctentur adesse.

Sic ait. ille autem clamorem sustulit altum,
 Intrauitq; debinc coniux, natiq; nurusq;
 Lignea tecta domus subierunt: cætera deinde
 Adsunt omnia, quæ Deus asseruare uolebat.

Ast ubi conueniens firmavit opercula clauis,
 Missa per obliquum, qua sedes apta dabatur:

Deus iu-
bet Noe
intrare in
arcam.

Diluuium. Tum Deus ut uoluit cœlestis nubila cogit,
 Ignitumq; globum solis caligine condit,
 Nec non cum stellis lunam, cœliq; coronam,
 Omnibus obductis, mortalia pectora terret,
 Horrendum increpitans, ardētia fulmina mittens.
 Omnibus excitis uentis, soluuntur aquarum
 Venæ omnes, magni patefiunt commata cœli,
 Et terræ latebræ, inde fessiq; fluenta
 Oceani refluunt, & fasto gurgite tellus
 Quanta patet tegitur, penitus superantibus undis,
 At domus interea nymbis diuina natabat,
 Fluctibus & uentis circumsona, terribilesq;
 Costis excipiens ictus: multasq; carina
 Mota secabat, aquæ rauco cum murmure, spumas.

Sed postquam pluuijs totum Deus eluit orbem,
 Tunc animo cupiens (nam sic Deus ipse uolebat)
 Cernere Noe foras, emerfit ab æquore Nerei,
 Continuoq; domus tectum, quod ligneus apta
 Arctabat paries iunctum compage, recludit.
 Tunc oculos cœli partes conuersus in omnes,
 Cuncta sub æquoribus longè lateq; teneri
 Ut uidet, ut magno pulsatur corda timore,
 Dum nihil apparet, tristis nisi mortis imago.
 Tunc aer paulum diductus (namq; diebus
 Lassus erat multis, totum dum proluit orbem)
 Flammiferum cœli fusum pallore cruento

Hoc est, Ostendit, fessūq; † orbem. tū Noe timore
 solem,

Vix

Δὴ τότε ἔπουρανίοιο θεῶ ἐτελείετο βολή. (κῆρ.
 Σὺ δ' ἔβαλον νεφέλας, κρήνην δὲ πυραυγέα δίσ- ὄνασανλυ-
 Σὺ δ' ἄστροις κλύλυ, καὶ ἑράνιοιρ σφραγώμα. (τοῖσι, σμός.
 Πρῶτα πόρισηπάσας μεγάλ' ἐκτυπε δῆμα βρο-
 Γρησῆρας πώμπωρ, σινεπηγείροντο δ' ἄῆται
 Γαίτες, καὶ ὑδάτων φλέβες ἐλύοντο ἄπασαι,
 Ουρανόντην μεγάλην ἀνοιγμένωρ παταρανήτων,
 Καὶ μυχῶρ γαίης, καὶ ἀβύσσος ἀναμάτοιο
 Ὑδατα μυριόνη φαίν, καὶ γῆ ἐκαλύφθη
 Γᾶσα ἀπειρέσιος. αὐτὸς δ' ἐπὶ νύχτη ὄμβρω,
 Οἶνος θεασέσιος, πολλοῖσι δὲ κύμασι λάβροισ
 Ρήγνύμενος, καὶ νηχόμενος ἀνέμων ὑπὸ ῥιπῆς,
 Ωρνυτο δαιμαλέως. ἔτεμον δὲ γε μυρίων ἄστρον,
 Στέρρα λινομένην ὑδάτων κελάρυφοιμονάων.
 Ἀλλ' ὅτε κόσμον ἄπαντα θεὸς κατέκλυσε ὑετοῖσι,
 Καὶ τότε δ' αὖ νῶε φρεσὶν ἔβητο, ὄφρ' ἐσαθρήσῃ
 Αθανάτου βολῆσιν, ἐδύ δὲ τε νηρῶς ἑἴδην. *f. ἀρδίν*
 Ωκα δὲ δῶμα ἀνέωξε πόριξεσθ' ἀπὸ τέχου,
 Εμπείροισ ἀρμοῖσι κατ' αὐτίου ἀρμοδοῦτα,
 Καὶ λύσας ὑδάτων ἀπειρεσίωρ πολὺν πλῆθος,
 Γαῖτοσὶ νῶε κόρον κόρον ὀφθαλμοῖσιν ὄρασθαι.
 Δεῖμ' ἔχε, καὶ κραδίην πάλιν μέγα, καὶ τότε δ' ἄῆρ
 Βαίον σφαιλάμενος, ἐπεὶ νᾶμεν, ἡμασι πολλοῖς
 Κόσμον ὄλον δάτων. τότε διεκῶρ, οἶα τε χλωρὸν
 Αἱματόσνη πέλας, μέγα τε πυραυγέα δίσπορ
 Δείξε κενμηῖα. μόλις δ' εἶχον νῶε θαρσος.

d 5

Καὶ τό-

- Καὶ τότε δὴ περὶ τοῦ οἴμου ἀπὸ νόσου ποιήσας,
 Εὐβαλον, ὄφρα γνῶ σὺ φρεσίν, εἴ ποτε γαῖα
 φαίνεται ἐπὶ σφοδρῇ, ἢ δὲ πῆδύγεοσι καμῶσα,
 Γαῖτα πόριπῆσασα, πάλιν τρέπει. ὅτε γὰρ ὕδαρ
 ἦρ νοπάσαυ, μάλα γάρ τε πεπληρώσει τὰ ἔμαστα.
 Αὐτὰρ ὅς ἡσυχάσας πάλιν ἦματα, πέμπε πέλαρ
 Αὔθις, ἵνα γνῶ εἴ πορ ἐπαύσατο ὕδατα πόλλα,
 17 Ἡδ' ἄρα σωτήεσσα, διέπτατο. βῆ δ' ἐπὶ γαῖαν.
 Βαῖδ' ὁρ δ' ἀμπαύσασα δέμας νοτὸρῃ ἐπὶ γαίῃ,
 Αψ' ἐπὶ νῶε πάλιν δέ τε ἦλυθε, κάρφος ἐλαίας
 Σῆμα φέρουσα μέγ' ἀγγελίης. θάρσος δ' ἔχε πάντας,
 Καὶ μέγα χαρμ' ὅτι γαῖαν ἐφελπίζετορ ἀβρῆσαι.
 Καὶ τότε δὴ μετέπειτ' ἄλλορ μελανόπῆδ' ὄρνιν,
 f. λαρνά- † Τάχος ἐξεπέμπε, ὃ δὲ πῆδύγεοσι πεσοιθῶς
 nos. 18 Προφρονέως πέτατο, γαῖν δ' ἐλθῶρ ἀπέμεινε.
 Γνῶ δέ τε νῶε, ὅτι γαῖα πέλα ἄσορ ἔῤυσα.
 Αλλ' ὅτε δὴ ροθίοις ἐπὶ κύμασιρ οὔθα καὶ σῦθα,
 Ἀμβροσίη τέχνη ἐπονῆχε[το οἰδημασι πόντις,
 Ρήγνυμόν ὀλίγης ἐπὶ ἦένος ἐσῆριπ[το].
 Ἔσι δέ τις φρυγίης ἐπὶ ἠπείροιο μελαίνης,
 19 Ἠλίβατορ τανύμηνες ὄρος, ἀρὰρὰτ δὲ καλεῖται,
 Οἱτ' ἄρα σωθήσεσθαι ἐπ' αὐτὸ πάντες ἐμελλον,
 20 Ἐρ τῶτω, μεγάλην δὲ ποθὴ καταθύμιος ἦεν.
 Ἐνθα φλέβει μεγάλην ποταμῶ μαρσύν πέφυκαρ.
 Τῶ δὲ κινωτὸς ἔμεινον σὺ ὑψίλοιο καρλίω
 Ληξάντωρ ὑδάτωρ, τότε δ' αὖ πάλιν ἔρηνόβι πρὸ

Θεασίην

Vix posito, soli permisit abire columbæ,
 Sciret ut an tellus usquam detecta patêret.
 Illa leui postquam lustrauit cuncta uolatu,
 Alas fessa redit: nec enim defluerat altum
 Aequor adhuc, quando repleuerat omnia latè.
 Ille dies aliquot mansit, rursumq; columban
 Eijcit, ut discat num uastum cesserit æquor.
 Illa leues pennas alternat, naçtaq; terram
 Humentem, corpus paulum defessa quieuit:
 Post ad Noe redit, ramum frondentis oliuæ
 Ore ferens, terræ certissima signa repertæ.
 Hic cuncti pulso multum gaudere timore,
 Terram sperantes uisuros, ille deinde
 Continuo laxat uolucrum nigrantibus alis:
 Illa leues auras pennis uibrata secabat,
 Et terra inuenta, reditus securæ, remansit.
 Tunc existere humum cognouit Noe propinquã.
 Hinc ubi diuinè trabs huc, illucq; natauit,
 Murmure cum rauco ponti iactata fluentis,
 Appulit exiguæ terræ, tandemq; quieuit.
 Assurgit Phrygiæ mons quidam in finibus atræ,
 Arduus, alta petens, Ararat quem nomine dicunt,
 Quod fatale fuit illic euadere cunctis,
 Optataq; frui tandem, charaq; salute:
 Fluminis unde alti Marfyæ manat origo.
 Huius in excelso postquam cessantibus undis
 Constitit arca iugo, tunc illi rursus ab alto

Ingens

Sibyllina

60

Ingens immensi uox est audita Tonantis:
 Deus Noe fidelis, amans æqui, seruate periclis,
 am exire Egrederere audenter, nec non cum coniuge nati,
 iubet ex ar Cumq; tribus nuribus, terramq; replete patentem,
 ca. Multiplici numero crescentes, iustitiamq;
 Tradentes natis natorum, donec in omnes
 Iudicium detur mortales: namq; subibunt
 Iudicium cuncti: sic uox diuina locuta est.
 Ille suo nihil addubitans exire cubili,
 Ingreditur terram: nec non natiq; nurusq;
 Et coniux, nec non serpentes, atq; uolucres,
 Quadrupedum pecudūq; genus, tū cætera cuncta.

- 3 Noe igitur cunctos homines iustissimus inter,
 Exijt octauus, uicenos cum bis, & unum
 Compleset soles (Deus ipse uolebat) in undis.
 Hinc noua progenies, hinc ætas aurea prima
 Exorta est hominum, quæ uenit in ordine sexta,
 Optima post homines natos, & nomine fertur
 Cælestis, quod eam curæ Deus unus habebit.
 O æui sexti stirps prima, ô gaudia magna,
 Quod sortita fui, postquam discrimina mortis
- 4 Effugi, iactata meo cum coniuge multum,
 Nec non cum leuiris glosses, soceroq; socruq;
 Nunc autem uarium florem laudabo futurum,
 In saca ficus *

diuidet autem

Imperium regni tempus *

Sceptria

Θεωρεσίν μεγάληο θεού πάλιρ ἰαχε φωνή
 Τοῖορ ἔπος· νῶε πεφυλαγμονέ, πισε, δίναιε, ὁ θεὸς τὸρ
 Θαραλέως ἐξελθε σὺν ἡέσι τε καὶ δάμαρτι, νῶε κελύεα
 Καὶ νυμφαῖς Ἰρισαῖς, καὶ πλήσῃ γαίαν ἄπασαρ, ἐξελεθεῖρ ἐπὶ
 Αὔξομονοι, πλὴθινόμενοι, τὰ δίναια νέμοντες Ἰῆς κιδωῖδ.
 Αλλήλοισ γονεαῖς γονεῶρ, ἀρχισ εἰς κήσιρ ἤξει
 Γὰρ γόνος ἀνθρώπων, ἐπεὶ κήσις ἔσεται ἄπασιρ.
 Ως ἔφατ' ἀμβροσίη φωνῆ, νοδρῶς δὲ ἀπὸ νοίτης
 Ης ἀποθερσῆσας ἐπὶ γῆς, ἦοι δὲ σὺν αὐτῶ,
 Ηδὲ δάμαρ, νύμφαι τε, καὶ ἔρπετα, καὶ πετελινα,
 Τετραπόδων θηρῶν τε γόνη, καὶ τ' ἀλλ' ἅμα πάν-
 ῖα.

Καὶ τότε δὴ τοι νῶε διναιότατος ἀνθρώπων
 Ουδλος ἐξῆλθον, δὲς εἶποσι, καὶ μίαν ἠῶ
 Γληρῶσας ὑδράτεοσι, θεῶ μεγάλο δια βυλάς.
 Εὐθ' ἀνοιτις βιότοιο νέη ἀνέταλε γονέβλη,
 Χρυσεῖν πρότη, ἣ τις πέλετ' εἴη ἀγίση,
 Εξ οὗ πρώτο πλάστος ἀνὴρ γόνετ', ἔνομα δὲ αὐτῆ
 Οὐρανίη, ὅτι πάντα θεῶ μεμελημμένη ἔσαι.
 Ω γονεῖς ἐπίης πρώτορ γόνος, ὦ μέγα χάσμα,
 Ης ἐλαχον μετέπειτ' ὅτε ἐφυγορ ἀπὸν ὄλεθρον.
 Γολλά τ' ἠλυθωνιδῆσα σὺν ἐμῶ πόση ἢ διαέρεσ-
 σιρ. f. ἠλυθωνι-
 δέισ' ἅμ
 ἐμῶ.
 Η δ' ἐνυρῶτ' ἐνυρῆ, ὁμονύμοις τε παθοῦσα.
 Ἄρτι δὲ ἀνῆσω ἔσαι πολυποίνιλον ἀνθος.
 Ερσάνη, σῦνη, μεσάσει δὲ χρόνος βασίλειορ ἀρχήρ, ²²
 Σηκπῖρο-

Σηπτήροφρον δέξῃ, τρεῖς γὰρ βασιλεῖς μεγάθυμοι,
 Ἄνδρες Διαικότατοι, μύρας δέ τε διηλύσονται.
 Γουλυτῆ δ' ἀφῆσσι χρόνον, τὰ Διαικία νέμοντες
 Ἄνδράσιμ ὅσι μέμλε πόνος, καὶ ἐργ' ἐρατεινά.
 Γαῖν δ' αὖ κερποῖς ἐπαγάλλεται αὐτομάτοισι,
 Φυμοῦν πολλοῖσιμ ὑπὸρσαχύσσα γενέβλη.
 Οἱ δέ τε τιθυστῆρες ἀγῆραιο ἤματα πάντα
 Ἔσονται νόσφι μνύσων κρυόρων μαλδράων.
 Θνήσκονται, ὕπνω βεβλημένοι, ἐς δ' ἀχρόντας
 Εἰρ' αἰδαο δόμοις ἀπελύνονται, καὶ ἐνεῖσε
 Τιμῆν ἔξοσιμ, ἐπεὶ μακάρων γένος ἦσαν,
 Ὀλθιοὶ ἀνέρες, οἷς σαβασθὸν νόον ἐδολὸν ἔδωκεν,
 Ἄνταρ καὶ τῆτοισιμ αἰεὶ συμφράσσατο βελιάς.
 Ἄλλ' ἔτοι μάνηρες, καὶ εἰρ' αἰδαο μολῶντες,
 Ἔσονται, τότε δ' αὖ βαρὺν σιβαρὸν μετέπειτα
 Δούτορον αὖ γένος ἄλλο χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
 Τιτήνων, ὁμοιοὶ δέ τ' ὕψος ἐπὶ πᾶσιμ ἐπάσων
 Εἶδος, καὶ μέγεθος τε φυῆ, φωνὴ δὲ μί' ἔσται.
 Ὡς παρὸς ἐν πρώτῃς γενεῖς θεὸς ἐν γῆθεοσιμ
 Ἐνθετο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπέβριον ἦτορ ἔχοντες,
 Ὑστατα βολύσονται ἐπειγόμενοι πρὸς ὄλεθρον,
 Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐπ' ἕρανῶ ἀσφρόντι.
 Καὶ τότε δ' ὠνεαυῆ μεγάλης ῥύσις ἔσεται ἐν αὐτοῖς,
 Μαινομένων ὑδάτων, ὃ μέγας σαβασθὸν ἢ χολωθεῖς
 Εἴρξει πωλύων, ὅτι μὴ κατακλυσομὸν ὑπέστη
 Αὐθις ποιήσειμ, ἐπὶ ἀνθρώπων κακοθύμης.
 Ἄλλ' ὅπταμ ὑδάτων πολλῶν ἀπορρέοισιμ οἰδμα

Κύματος

οἱ τιτῆνες.

Sceptri ferum accipiet. nam tres iustissima reges
 Pectora magnanimi, diuisis partibus æquis
 Tempore longinquo regnabunt, iurâq; tradent
 Illis, quæ studio labor est, laudandaq; facta.
 Terrâq; sponte sua leto feret ubere fruges,
 Spicarumq; suos reditu saturabit alumnos.
 Non illi spacio canescunt temporis ullo:
 Sed tristi semper morborum peste carentes,
 Oppressi somno decedent, inq; profunda
 Deuenient Acherontis, ubi nec honore carebunt:
 Quippe beatorum felix genus, optima quorum
 Mens fuerit dono Sabaoth, qui semper in omni
 Illis consilio dederit facienda secundus.
 Atq; hi felices, etiam cum ceperit illos
 Orcus, erunt. Hominum surget genus inde secundum,
 Ingens, horrendum, Titanum terrigenarum:
 Quæ eadem facies, eadem natura, modusq;
 Corporis, & species, & uox erit omnibus una,
 Pectora qua primo Deus inspirauit ab ortu.
 Hi uerò (tantum præcordia uana tument)
 Constituent tandem, properantes perdere sese,
 Illato bello stellatum inuadere cælum.
 Tunc in eos undans insano gurgite magnus
 Effluet Oceanus. Sabaoth sed maximus illum
 Reprimet indignans: nec enim disperdere rursus
 Peruersos homines immixtis sustinet undis.
 Sed postquam tumidos fluctus, rabiemq; citatam
 Vndarum

Titanes.

Vndarum huc illuc pressa disiecerit ira,
 Cumq; suis pontum conclusum finibus, intra
 Littoraq; & portus compresserit, oppositaq;
 Finierit terra magni uis Altitonantis:

De Iesu no
 mine.
 Tunc ad mortales ueniet, mortalibus ipsis
 In terris similis, natus patris omnipotentis,
 Corpore uestitus. Vocales quatuor autem

Fert, non uocalesq; duas, binum geniorum.
 Sed quæ sit numeri totius summa docebo.

Namq; octo monadas, totidem decadas super ista,

Atq; hecatontadas octo infidis significabit

Humanis nomen: tu uero mente teneto

Aeterni natum Christum, summiq; parentis.

Ille Dei legem complebit, non uiolabit,

Per similem formam referens, & cuncta docebit.

Illi libabunt aurum, myrrhamq; ferentes,

Thusq; sacerdotes: hæc omnia namq; patrabit.

Ioannes
 Baptista. Verum cum quædam uox per deserta locorum
 Nuncia mortales ueniet, quæ clamet ad omnes,

Vt rectos faciant calles, animosq; repurgent

A uitijs, & aqua lustrentur corpora cuncta,

Vt nunquam deinceps peccent in iura, renati:

Herodes. Barbarus & tandem saltatibus illaqueatus,
 Mercedi uocem hanc cæsam concedet iniquæ:

Tunc erit indicium subito mortalibus ægris,

Cum lapis Aegypti felix seruatus ab oris

Iesus. Venerit: huic populus impinget Hebræus, & huius

Ductio

Κύματος ὀρνυμένον ἐπὶ ἄκλυδις ἄλλο ποιήσῃ,
Οργῆς πᾶναις δαίεῖς ἄλλα τε βούθια πάντες
Μέτρ' ὀλιγοβαίει, λιμῆσιρ λιὰ τραχέσιρ ἀνταῖαις,
Ἀμφὶ γαίη ὀρίσας ὁ μέγας θεὸς ὑψιπέραντος.

Δὴ τότε καὶ μεγάλοιο θεῦ πάϊς αἰθρώποισιρ
Ἥξει σαρμοφόρος, θνητοῖς ὁμοῦ μινος ἐν γῆ,
Τέσσαρα φωνήσῃα φέροι, τὰ δ' ἄφωνα δὴ' αὐτῷ
Διοσῶρ ἀγγέλωρ, ἀριθμὸρ δ' ὅλορ ἔξουμλίω.
Οὐτῷ γὰρ μονάδας, τόσσας διανάδας ἐπὶ τῶτοισ,
Ἡδ' ἑπαιτοντάδας οὐτῷ, ἀπιστολόροισ ἀνθρώποισ
Οὔνομα διπλώσει, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νόησορ,
Ἀθανάτοιο θεῦ χριστὸρ πᾶσιν ὑψίστοι.

Αὐτὸς πληρώσει δὲ θεὸς νόμον, ἢ καταλύσει,
Ἀντίτυπορ μίμημα φέρωρ, λιὰ πάντα διδάξει.
Τῶτω προσνομίσωσ' ἰσρέϊς χρυσὸρ προφέροντες,
Σμύραρ, ἀταρ λίβανωρ, ἢ γὰρ τὰδε πάντα ποιή-

Ἀλλ' ὀπόταρ φωνή τις ὄρημαῖνσ διὰ χώρουσ (σε. ἰωάννης ὁ
Ἥξει, ἀπαγγέλωσα βροτοῖς, καὶ πᾶσι βοήσει, βαπτιστῆς.
Εὐθείας ἀτραποῦσ ποιησέμεν, ἡδ' ἀπὸ εὐφαι
Εὐκρασίησ κανίας, καὶ ὑδασὶ φωτίσεσ δαι
Γαῦ δέμασ ἀνθρώπων, ἵνα γεννησόντες αἰώνων,
Μνητέ μινδὲρ ὅλωσ γέ παρεμβαίνωσι διναίωρ,
Τὼ δ' αὖ βαρβαρόφρωνωρ πεπεδημένωσ δεχθῆναι ἠρώδωσ.
Ἐπιψάσ δώσει μινδὲρ, τότε σῆμα βροτοῖσιρ (σιρ
Ἔσται ἐξαίφνησ, ὀπόταρ πεφυλαγμένωσ ἦξιν δ' ἰησοῦσ
Ἐν γῆσ αἰγυπῆιο καλὸσ λίθωσ. ἐν δ' ἄρα τῶτω ἐξ αἰγυπῆιο
Λαὸσ προσκόψει ἑβραίων, ἔθνη δ' ἀγορεύωται ἐπανελ-

περὶ τῶ νό-
ματῆσ ἰησῶ.
22

e Αὐτοῦ θῶρ.

23
τὰ τοῦ χρι-
στὸς τέρατα.

†Lactātius
legit,
ἰχθύεσσιν
ἀνοίσει.
LegitLact.
eis ἐλπίδα
πολλῶν.
& infra lib.
S. legitur,
eis ἐλπίδα
λαῶν.

Αὐτοῦ ὑφηνήσει, ἡὲν γὰρ θεὸν ὑψι μέδοντα
Γνώσοντα δια τῶδε, ἀταρ πτερύτ' οὐ φάει.
Δείξει γὰρ ζωὴν αἰώνιον ἀνθρώποισιν
Ἐκλειστοῖς, ἀνόμοις δὲ τὸ πῦρ αἰῶσιν ἐποίσει.
Καὶ τότε δὴ νοσερὺς ἴησεται, ἡδ' ἐπιμόμωσ
Γαῖτας, ὅσοι τῶτω πῖσιν οὐ ποιήσουσιν.
Βλέψουσιν δὲ τυφλοὶ, ἀτὰρ βασιλεύσιντε χυλοὶ.
Κωφοὶ τ' εἰσαίσοσι, λαλήσοσ' ἠλαλέοντες.
Δάμονας ἐξελάσει, νεκρῶν δ' ἐπανάστασις ἔσται.
Κύματα πείσσει, ἡὲν ἑρμαίῳ οὐ χῶρω
Ἐξ ἄρτων ἅμα πόντε ἡὲν ἰχθυος εἰναλίσι
χιλιάδας κέρσει πόντε, τὰ δὲ λείψανα τῶτω
Δώσεια κέρσει νοφίνες, † εἰς παρθένον ἀγνήν.
Καὶ τότε δ' ἰσραὴλ μεμεθυσμένος ἔχι νόσει,
Οὐδέ μιν ἀνθήσει μεμεθυσμένος ἔσσι λεπτοῖς.
Ἀλλ' ὁπόταν ἑβραίοις ἦεν χόλος ὑψίστιο,
Οἰστρομανῆς, ἡὲν πῖσιν ἐαυτῶν ἐξαφελᾶται,
Οὐραῖον ὅτι παῖδα θεὸς διεδηλῆσαντο,
Καὶ τότε δὴ νολάφως ἡὲν πῖνυματα φαρμακῶντα
Ἰσραὴλ δώσει μουσαροῖς οὐ χέλεισι τῶτω.
Εἰς δὲ τὸ βρῶμα χολῆν, ἢ εἰς πότον ὄξος ἀνεσῶν,
Δυσσεβέως δώσοσι βακῶν βεβδλημένοισι σίτῳ,
Στήθεια ἡὲν κραδίῳ, ἀτὰρ ὄμμασιν ἢ ἐσορῶντες,
24 Τυφλότροφοι ἀπαλάων, φοβρότροφοὶ ἐρυσσῆζων,
Θηρῶν ἰοβόλων βαρέϊ πεπεδημένοι ὑπνω.
Ἀλλ' ὅταν ἐκπέλαση χάρας, ἡὲν πάντα μετρήσῃ,

Καὶ

Iesus
redux ex
Aegypto.

Christi mi-
racula.

Ductu conuenient gentes, per eumq; supremum
Cognoscent numenq; uiamq; in lumine rectam.

Aeternam uitam mortales namq; docebit
Electos, ignemq; malis feret omne per eum.

Ille quidem morbis pressos sanabit, et omnes

Laesos, quotquot ei fident, caeci q; uidebunt:

Incedent claudi: surdis audire licebit:

Insolitas mutis dabitur formare loquelas.

Expellet furias: oppressi morte resurgent:

Placabit fluctus: in desertisq; locorum,

Largè panibus ex quinis, et pisce marino,

Millia quinq; uirum satiabit, relliquia q;

Bis senos cophinos implebunt uirginis almæ.

Et tunc Israel ebrius, non mente uidebit,

Non oculis cernet, non auribus audiet ipsis.

Hebreos sedenim summi lymphata Tonantis

Cum petet ira, fide sublata prorsus eorum,

Propter caelestem, diuino semine cretum,

Offensum per eos puerum: tunc impius illi

Impinget colaphos, uirosa q; sputa scelestis

Israel labijs: neq; non et fellis amari

Apponent escam, potumq; immitis aceti,

Pectora uesanis stimulis et corda subacti,

Nul oculis ipsis cernentes, et mage caeci

Talpis, angue magis metuendi, pestiferæq;

Aspidis oppressi duroq; grauiq; ueterno.

Sed manibus passis cum mensus cuncta, coronã

ε z

De spia

De spinis tulerit, nec non latus eius arundo
 Fixerit acta manu, cuius causa tribus horis
 Nox tenebrosa die medio, monstrofaq; fiet:
 Tunc hominū generi magnum Solomonia signum
 Tempa dabunt, Ditis cum tecta profunda subibit,
 Nunciet in uitam reditum quo morte peremptis.

Sed postquam triduo lucem repetiuerit, atq;
 Monstrarit somnum mortalibus, atq; docendo
 Cuncta illustrarit, caelestia tecta subibit
 Nubibus inuectus, cum letum liquerit orbi
 Pactum Euangelij, cuius de nomine surget
 Flore nouo germen de gentibus, idq; regendum
 Magni lege: Soli ductores deinde futuri.
 Deinde genus uatum iam tandem desinit esse.
 Inde male messem facient aestatis Hebraei,
 Atq; auri multum Romanis diripiet rex,
 Argentiq; dehinc existent altera regna
 Assidue, regnis pereuntibus usq; prementq;
 Mortales, sed erit tunc magna ruina uirorum
 Illorum, quando fastum ingredientur iniquum.
 Cum dederint autem Solomonia templa ruinam,
 A'loricatis (quorum uox barbara lingua)
 Diruta, cum patria terra pellentur Hebraei
 Errantes, miserè uexati, farrag; multo
 Miscbunt lolio: tunc tristes seditiones
 Versabunt homines omnes, urbesq; malorum
 Congeries coget sese deflere uicissim,

Propte-

Καὶ σέφανον φορέσει τὸν ἀκανθίνον, ἡδὲ γε πλύν-
 ρου

Νήξωσι καλάμοισιν ὄτου χάριμ ἐν τρισὶν ἡμέραις

Νύξῃ εἶσαι σποτόεσσα πελώριος ἡμῶσι μέσσω.

Καὶ τότε δὴ ναὸς σολομώνιος, ἀνθρώποισιν

Σῆμα μέγ' ἐψηλέσει, ὁπότε αὖ ἀιθωνέος οἶνον

Βήσεται ἀγγελέωρ ἐπ' ἀνάσασιν τεθνεῶσιν.

Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃ τρισὶν ἡμέσιν εἰς φάος αὐθις,

Καὶ δάξει θνητοῖσιν ὑπνον, καὶ πάντα διδάξει,

Ἐν νεφέλαις ἐπιβάς εἰς ἕραν ὄϊνον ὀδύσσει,

Καλλείφας νόσμω συναγγέλεις † διὰ δῆμα.

Τὸ καὶ ἐπανυμῆ βλασφῆς νέος ἀνθήσειον,

Ἐξ ἔθνῶν μέγαλοιο νόμω καθοδηγησύντες,

Ἀλλὰ γε καὶ μετὰ ταῦτα σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται,

Καὶ τότε δὴ παῦσις εἶσαι μετέπειτα προφητῶν.

Ἐνθουδ' ἑβραῖοι τὸ κακὸν θέρος ἀμήσωνται,

Γολλὸν δ' αὖ χυσοῦν τε καὶ ἀργυροῦ ἐξαλαπάξει

† Ρωμαῖοις βυτυλῆν, μετὰ δ' αὖ βασιλῆιδος ἄλλοι *f. ρωμαῖος.*

Συμχέως ἔσονται ἀπολυμενῶν βασιλειῶν, (νοῖς

Καὶ θλίψουσι βροτῶς, μέγα δ' ἔσεται ἀνδραῖος κεί-

Γτῶμ' ὅταν ἀρξῶνται ὑπὸρμφανίης ἀδύνοιο.

Ἀλλ' ὁπότε αὖ ναὸς σολομώνιος ἐν χθονὶ δία

Καππεσῆται, βληθεὶς ὑπ' ἀνδρῶν βαρβαροφώνων,

Χαλιεὸν ὀδωρήνων, ἑβραῖοι δ' ἀπὸ γῆς ἐλάσσονται,

Γλαφόμονοι, ἡβραῖόμονοι, πολλὸν δὲ τοι αἶψαν

Ἐρσίτω μίξουσι, κακὴν σάσις εἶσαι ἅπασιν

Ἀνδρασιν, αἱ δὲ πόλεις ὑβρίζομεναι παρ' ἕνα σά

Αλλήλας κλαύσσειμι, ἐπεὶ κακῶν ἥλιτον ἔργον
Δεξάμενοι μεγάλοιο θεῷ χόλον οὐ νόλοισι.

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΟΥ,

καὶ περὶ ἁγίων, καὶ περὶ κρίσεως.

ΗΜΟΣ ἢ κατέπαυσε θεὸς πολυπαύσοφον ὠλήν,
Πολλὰ λίσσόμενος, ἢ μοι πάλιν ἐρρήθεται
Ενθετο θεασσίωρ ἐπέωρ πολυγυθία φωνήν,
Γαῖν δέμας ἐνπληχθεῖσα τάδε πῶμα· ἔφε γὰρ οἶδα
Ὅτι λέγω, μέλειται ἢ θεὸς τὰ ἔνασθ' ἀγορῶν σέμ.
Αλλ' ὁπόταν ἐπι γῆς σασμοί, μαλ' ὄροιτε ὑβρανοί,
Βρονταί τ' ἀστειροπαί τε, γῆς ὄρουσίβη
Καὶ μαγίν θῶωρ τε λύνωρ, ἀνδρογοντασίαι τε,
Καὶ φθοραὶ ἀνθρώπων, ἢ καὶ βοῶν μυνωμῶν ὄνωρ,
Τετραπόδωρ ἢ πνῶρ τε ἡκί ζήων ταλαέργωρ,
Ἡδ' αἰγῶν, οἶων τε· ἐπειτα δὲ χέρσος ἀφρα
Γολλή καλλιφθεῖσα γονήσέλι ἐξ ἀμειλίας,
Καὶ καρποὶ λείψοισι, ἐλσὺν ὄροπρασία δ' ἔσαι
Ἡλείσοις οὐ μερόπεσι, καὶ † ἰβροσυλία νῶωρ,
Δῆ τότε καὶ γονεὶ δειπᾶτι μετὰ ταῦτα φανῆται
Ανθρώπων, ὁπόταν σασίχθωρ ἀσδροποτῆς
Εἰδῶλων ζῆλον θραύσει, λαόν τε τινάξει,
Ρώμης ἐπ' ἀλόφοιο, μέγας δὲ τε πλῆτος ὀλείται,
Δυσόμενος πυρὶ πολλῶ ὑπὸ φλογὸς ὑφαίσοιο.
Καὶ τότε δ' ἡματόεσαι ἀπ' ὑβρανίς λιταβάσαι.
Αὐτὰρ νόσμος ὅλος τε ἀστειροσίωρ ἀνθρώπων
Αλλήλας ἠείνεσι μεμλυότες, οὐ δὲ κνδοιμῶ

f. ἰβροσυ-
λία

Propterea facinus quod commifere nefandum:
Tanta in eas magni defcuiet ira Tonantis.

LIBER SECVNDVS.
De Græcis, & de Deo, & de
sanctis, & de iudicio.

Postquã perdoctũ carmẽ, me multa precãte,
Cõpresit numen, mihi sub præcordia rursus
Diuini cantus uocem subiecit amœnam.
Corpore tota stupẽs trahor huc, ignara quid ipsa
Eloquar: ipse sed hæc mandat Deus omnia fari.
Sed cum terrarum motus, & fulmina dira,
Fulgurãq; & tonitrus fuerint, & squalor agrorũ
Et cædes hominum, rabies & seua luporum,
Atq; hominũ atq; boũ interitus, et quadrupedatũ,
Et iumentorum, mulorumq; atq; caprarum,
Atq; ouium, fiet tum plurima terra relicta,
Et frugum incultos prouentus deseret agros,
Erumpetq; hominum uitiosa licentia passim,
Fanaq; diripient. hominum tum deniq; seclum
Existet decimum: quando qui sidera fecit,
Concussor terræ, statuarum franget amorem,
Et Romæ populum, quæ septem continet arces,
Concutiet: diues deleta peribit opum uis,
Vulcano crebris miscente incendia flammis.
Et tunc de cœlo demissæ sanguinolentæ.*
At genus humanum longè lateq; per orbem
Cædibus alternis insaniet: inq; tumultu